

מגיפת הקורונה בראי דיני סימני המסחר

עד להתפרצות מגיפת הקורונה, המילה "קורונה" קושרה בעיקר לבירה. בירה "קורונה" נחשבה למותג הבירה השלישי בעולם בהיקף המכירות, ובעלת המותג רשמה על שמה את המילה "קורונה" כסימן מסחר בתחום הבירה במדינות רבות.

לאחרונה חלה עליה דרמטית במספר הבקשות לרישום סימני מסחר הכוללים את המילה "קורונה". כך, דווח כי הוגשו בקשות לרישום הסימנים Corona Guard ו-Corona Care (בדרום אפריקה), Corona Killer, CORONACOP ו-No Corona (בקוריאה), Corona Clean (באוסטרליה), Coronavirus Survival Guide (בארזה"ב), Coronavirus ו-Coronavirus Wines (במדינות שונות באיחוד האירופאי). בנוסף, במשך כשבוע בלבד, הוגשו לארגון הבינלאומי לקניין רוחני (WIPO) לא פחות מ-30 בקשות לרישום סימן מסחר בינלאומי הכולל את המילה "קורונה". המגמה לא פסחה על ישראל, בה הוגשה לאחרונה בקשה לרישום הסימן Corona Beach.

מה יהא דין בקשות אלו? האם ניתן להפקיע מהציבור את השימוש במילה "קורונה", מעבר למגבלות הנובעות מזכויותיה ה"וותיקות" של בעלת מותג הבירה "קורונה"?

על מנת להשיב על כך נזכיר בקצרה מושכלות יסוד בדיני סימני המסחר. סימן מסחר מהווה אינדיקציה למקור המוצר. הדין מבחין בין סימן מסחר "רגיל" לבין סימן מסחר "מוכר היטב". לסימן מסחר "רגיל" תוקנה הגנה רק אם נרשם בלשכת סימני המסחר. סימן מסחר "מוכר היטב" יזכה להגנה מסויימת גם אם אינו רשום, ולהגנה מקיפה יותר אם נרשם.

מכיוון שרישומו של סימן מסחר מפקיע למעשה מאחרים את הזכות להשתמש בו, הדין קובע מגבלות על הרישום. בין היתר נקבעו קטגוריות המדרגות את הכשירות לרישום של שמות מסחריים: גנריים (כלליים), מתארים, מרמזים ושרירותיים. ככלל, לא ניתן לרשום שמות גנריים כסימן מסחר. רישום שמות מתארים כסימן מסחר מתאפשר רק בנסיבות בהן מבקש הרישום הוכיח כי כתוצאה משימוש אינטנסיבי שעשה בסימן, הסימן מזוהה עימו. שמות מרמזים ושרירותיים ניתנים לרישום כסימן מסחר, כאשר ההגנה הניתנת לשם שרירותי היא החזקה ביותר. סיווג השמות לאחת מהקטגוריות האמורות תלוי במוצרים או בשירותים שלגביהם מתבקש הרישום. למשל, השם Apple הינו לכל הדעות שרירותי ביחס למחשבים, אך גנרי ביחס לתפוחי עץ.

ובחזרה לענייננו – המילה "קורונה" תסווג, ללא ספק, בקטגוריה של השמות הגנריים או המתארים, לפחות בנוגע למוצרים ושירותים בתחום המאבק בנגיף - רפואיים או סניטאריים. לפיכך, קשה להניח שסימנים כדוגמת Corona Guard או Corona Clean ירשמו ביחס למוצרים או שירותים כאמור (אלא אם יוגשו לרישום כסימן מעוצב, ואז ההגנה תחול על המתכונת המעוצבת בלבד, ולא על המילה "קורונה" כשלעצמה).

ניסיון לרשום את המילה "קורונה" ביחס למוצרים או שירותים שאינם קשורים למאבק בנגיף עלול להיתקל בשלושה מכשולים עיקריים:

- **ראשית**, בעקבות התפרצות המגיפה ידוע לרבים כי משמעות המילה "קורונה" בלטינית הינה "כתר" או "הילה". לכן, המילה עשויה להיחשב כ"משבחת", כלומר – מתארת איכות של מוצרים (בדומה, למשל, ל"זהב"), שרישומה, ולמעשה הפקעתה מן הציבור ביחס למוצרים מסויימים, יתאפשר רק במקרים חריגים.
- **שנית**, לא מן הנמנע, כי בעקבות זיהוי המילה "קורונה" עם המגיפה והשלכותיה הקשות, סימנים כאמור יחשבו כנוגדים את תקנת הציבור או כמטעים את הציבור, ומשכך פסולים לרישום.
- **ושלישית**, הרישום הקודם של המילה "קורונה" ביחס למותג הבירה, המהווה במדינות שונות סימן מסחר "מוכר היטב", עלול לחסום רישום של המילה "קורונה" לא רק ביחס לבירה, אלא גם ביחס למוצרים נוספים.

המסקנה המתבקשת הינה, איפוא, שניסיון לרשום סימני מסחר הכוללים את המילה "קורונה" עלול להיתקל בשורה של מכשולים. בדומה לרישום סימני מסחר בשגרה, מומלץ לפנות לקבלת ייעוץ משפטי כבר בשלב בחירת הסימן, וזאת, על מנת להגדיל את הסיכוי לרושמו ואת היקף ההגנה שתוקנה לו.

למידע נוסף ויצירת קשר:

מורן כ"ץ, שותפה
מחלקת קניין רוחני
טל: 03-5670876
MoranK@s-horowitz.co.il

אבי אורדו, שותף
מחלקת קניין רוחני
טל: 03-5670876
avio@s-horowitz.co.il